

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
15/2144-MESE

Vår referanse:
201503040-21 008

Sted, Dato
Oslo, 17.12.2015

HØRINGSSVAR -MULIGHETSSTUDIEN - VURDERING AV NASJONALE OG REGIONALE ØVINGS- OG KOMPETANSESENTRER FOR ØKT SAMVIRKE BLANT BEREDSKAPSAKTØRENE

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 17. august 2015 og utsatt frist til 18. desember 2015.

Politidirektoratet har forelagt høringen for underliggende instanser. Vi har mottatt høringsuttalelser fra Politihøgskolen, Rogaland, Nordre Buskerud, Oslo, Salten, Romerike og Østfold politidistrikter. Høringsuttalelsene følger vedlagt i kopi. Politidirektoratet har vært representert i arbeidsgruppen.

Som det fremgår av innledningen i mandatet er behovet for bedre samvirke godt kjent og erkjent. Mandatets hovedspørsmål var "å kartlegge status og fremtidige behov for felles øvinger og kompetanse". I tillegg skulle en vurdere om det skulle opprettes ett eller flere sentre for dette formålet.

Tre av fem anbefalinger i rapporten handler om øvings og kompetansesentre. Studien har etter PODs oppfatning en mangelfull beskrivelse av status på felles øvelser og kompetanse. Videre er behovet for øvelser og kompetanse ufullstendig beskrevet. Dette mener vi gjør det utfordrende å ta stilling til om sentrene, slik rapporten beskriver de, er riktig løsning.

Direktoratet antar at en bedre beskrivelse av status på felles øvelser og kompetanse tydeligere ville synliggjort behovet for dette. I Mulighetsstudien hadde det vært naturlig å drøfte ulike alternativ for å dekke dette gapet. Øvings og kompetansesentre ser vi som et av flere alternativer/løsninger. Vi ser for oss at det også finnes andre alternativer, men uten at gapet er identifisert er det vanskelig å vurdere alternativer. Som for eksempel kan det nevnes at det i 2015 ble levert en rapport om felles prosedyrer for nødetatene på hendelser knyttet til pågående livstruende vold (PLIVO). Implementering av prosedyrene pågår lokalt i politidistriktene i samarbeid med brann og helse. Arbeidet er forankret i Helse- og omsorgsdirektoratet, Direktoratet for sivil beredskap og Politidirektoratet gjennom en felles arbeidsgruppe.

Politidirektoratet

Mulighetsstudien mener at et formelt, overordnet, koordinerende ansvar for samvirke bør tydeliggjøres på nasjonalt nivå, og at Justis- og beredskapsdepartementet skal ta denne rollen. Politidirektoratet er av den oppfatning at dette vil være å bryte med krisehåndteringsprinsippene, og anbefaler at departementet i stedet tar en koordinerende pådriverrolle for samhandling mellom berørte departementer. Dette er etter vår oppfatning i tråd med det ansvaret Justis- og beredskapsdepartementet i dag har i forbindelse med krisehåndtering.

Det foreslås videre i Mulighetsstudien en styrking av Hovedredningsssentralens tilsyn og veiledning av de lokale redningssentralene. Dette mener vi er ivaretatt gjennom Organisasjonsplan for redningstjenesten som trer i kraft 02.11.15. Det forutsettes at Hovedredningsssentralen gis ressurser for gjennomføring av tilsyn og veiledning.

Direktoratet er enig i at et nasjonalt tverrfaglig kompetansesenter for samvirke vil kunne bidra til økt samvirke. Dersom et slikt senter skulle bli lagt til politiet er Politihøgskolen (PHS) et naturlig valg. Dette må imidlertid utredes nærmere for å kunne si noe om hvordan dette eventuelt virker inn på den øvrige porteføljen til PHS. Det anbefales videre å se nærmere på etablering av regionale kompetanse- og øvingscentre i lys av ny politidistriktstruktur, Organisasjonsplan for redningstjenesten med ikrafttredelse 02.11.2015 og Meld. St. 13 (2015 – 2016) – Politiets rolle i den nasjonale beredskapen. Videre anbefales det å gjennomføre en samfunnsøkonomisk analyse som kan synliggjøre konsekvenser og effekter av en etablering av et nasjonalt tverrfaglig kompetansesenter samt regionale øvings- og kompetansesentre for samvirke.

Med hilsen

Kaare Songstad
avdelingsdirektør

for **Jørn Schjelderup**
seksjonsleder

Saksbehandler
Johan Skutle

Vedlegg: Høringsuttalelser fra politidistriktene(1)

POLITIET

Salten Politidistrikt

Hørings svar mulighetsstudiet

Viser til brev av 17. august 2015 fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD), hvor Mulighetsstudien - vurdering av nasjonale og regionale øvings- og kompetansesentre for økt samvirke blant beredskapsaktørene er sendt på høring, samt mail fra POD 1. oktober 2016. Frist for politidistriktene til å melde inn til POD er satt til 27. oktober.

I Salten pd har vi hatt en prosess rundt høringen, hvor vi har gjennomført flere møter med aktuelle samarbeidspartnere for å gjennomgå høringens dokumenter og se for om vi kunne komme med noen konstruktive bidrag.

For å kunne videreutvikle samarbeidet mellom nødetatene, støtter vi hovedtrekkene i de dokumentene som ligger til grunn for høringen.

Det vi ønsker å trekke frem som et sentralt poeng er behovet for en kvalitativ heving av samarbeidet. For å få det til på et nasjonalt nivå må en trekke inn mange flere beredskapsaktører enn det som er situasjonen i dag. Med alle rapportene som er laget i etterkant av 22.7, er det viktig at vi erkjenner en manglende evne til å omsette evalueringspunkter til implementerte endringer i organisasjonene. Erfaringshåndtering er i denne sammenhengen et svært viktig element.

Vår påstand er at eksempelvis forbedringspunkter som kommer i forbindelse med HRS – tilsyn ikke blir godt nok ivaretatt med dagens ordning. Vi er dyktige på å avdekke forbedringspunkter, men er ikke like notorisk i det videre arbeidet med de samme punktene. Etter et HRS – tilsyn blir forbedringspunktene spilt tilbake til lokalt pd, mens det i realiteten kan være funn som bør medføre nasjonale endringer/justeringer av planverk.

Vårt ønske er at det etableres et nasjonalt kompetansesenter som skal bidra til økt tverretattlig samhandling innen sikkerhet og beredskap i Norge. Vi mener det vil være hensiktsmessig å trekke inn academia med den kunnskap de allerede sitter med. Forsvaret har reetablert SME – senter for militær erfaringshåndtering, og er en aktør vi bør ha nær samhandling med. HRS gjennomfører tilsyn i dag, og bør ha en mulighet til å spille mer på et nasjonalt kompetansesenter enn muligheten er i dag. Industrisikkerhet bør inn som en av de sentrale aktørene i et slikt kompetansesenter. PHS bør, etter vår mening være ansvarlig for kompetansesenteret.

Hva vil være gevinsten med et slikt kompetansesenter?

- En kan drive planverksutvikling på et annet kvalitativt nivå enn det som gjøres i dag.
- En kan få begrepsavklaringer som er nødvendige for at de forskjellige aktørene i det hele tatt skal ha mulighet til å kunne danne seg en lik situasjonsforståelse.
- En får adgang til kompetanse innen flere områder på tvers av etater.
- En får mulighet til å justere tolkings- og kvalitetsforskjeller på ROS – analyser.

POLITIET

- En kan bidra til mer standardisert utdanning innen sikkerhet og beredskap – uten at det er kompetansesenteret som skal stå for undervisningen.
- PHS som leder av senteret vil være premissleverandør og koordinator.
- Øvelser legges i større utstrekning ut regionalt der ressursene og "farene" er.
- En kan få med Universitetskompetanse som er bygget opp vedrørende nordområdene.
- Det kan utvikles grundigere metoder i forkant av øvelser slik at en er mer trygg på kvaliteten i øvelsen – kartlegging, tidligere erfaringspunkter og nåværende kompetansenivå til samvirkeaktørene.
- Når en øvelse eller et tilsyn har avdekket en mangel, vil vi kunne utnytte kompetansesenteret som en bidragsyter for å påse at mangelen utbedres.
- Kan bidra til en lik oppbygging av både lokale og nasjonale øvingsentre.
- Med en slik sammensetning av et kompetansesenter vil en raskere kunne tilføre faglige nyheter ut til alle beredskapsaktører.

Vi er av den klare oppfatning at det kompetansemiljøet som allerede er etablert i Bodø kunne bidra på en unik måte i det arbeidet som er omhandlet i høringen. Gjennom Nord Universitet og PHS avd. Bodø vil en kunne lokalisere et nasjonalt kompetansesenter i Bodø.

Organisatorisk kan det ligge under PHS Oslo, men steds plasseres der kompetansekreftene allerede i dag er samlet. Bodø har lokasjoner for de mest sentrale samvirkeaktørene; HRS, FOH, Avinor, PHS, PM i Nordland pd, Nord Universitet, Luftambulansen, 330 skv, Brann, Fylkesmannen i Nordland, Sivilforsvaret, Nordlandssykehuset og Helse Nord RHF, noe en bør kunne dra fordeler av ved etablering av et nasjonalt kompetansesenter.

Det bør etableres et nasjonalt kompetansesenter i Bodø. Kompetansesenteret skal bidra til at vi utligner det kompetansegap vi finner mellom de ulike samvirke- og beredskapsaktørene i Norge. Dette skal gjøres ved at vi metodisk skal dra nytte av den kompetanse de forskjellige beredskapsaktørene opparbeider seg, på tvers av etatene.

Geir Ove Heir
Politimester

Arne Hammer
Stabssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO

ROMERIKE POLICE DISTRICT

Deres referanse:

Vår referanse:
201504648-2 333

Sted, Dato
Lillestrøm, 20.10.2015

SVAR PÅ HØRING - MULIGHETSSTUDIEN - VURDERING AV NASJONALE OG REGIONALE ØVINGS- OG KOMPETANSESENTRER FOR ØKT SAMVIRKE BLANT BEREDSKAPSAKTØRENE

Det vises til e-post fra Politidirektoratet av 01.09.2015.

Politidistriktet støtter oppfatningen om at det er behov for å styrke samvirket innenfor redningstjenesten. Det er behov for å samkjøre nødetatene seg i mellom og nødetatene opp mot andre samvirkeaktører. Dette gjelder både prosedyrer, planverk, terminologi, merking, uniformering, samarbeid og ledelse.

Politidistriktet støtter forslaget om å opprette både nasjonale og regionale kompetansesentre for samvirke. Dette vil kunne skape grunnlag for bedre samvirke og bedre oppdragsløsninger. Dette fordrer at kompetansesentrene evner å skape klare nasjonale retningslinjer, felles læreplaner og planverk basert på lokale innspill, slik at det i liten grad utvikles lokale løsninger. Det bør understrekes betydningen av at felles nasjonale planverk mv er tuftet på lokale innspill fra hele landet. Politidistriktet opplever enkelte ganger at nasjonale prosedyrer, felles undervisningsopplegg mv, både innenfor politiet og for nødetatene totalt sett, i for stor grad er preget av begrensete geografiske hensyn/muligheter.

Tverretattlig undervisning med utspring i felles planverk, prosedyrer mm, kan med fordel gjøres nettbasert for å nå flere innenfor den enkelte etat.

I høringsnotatet foreslås det at et nasjonalt kompetansesenter får en sterkere forankring til politiet enn til de øvrige nødetatene. Samtidig forstår vi det slik at de regionale kompetansesentrene skal driftes av andre aktører enn politiet. Dette vil kunne medføre at følelsen av eierskap og medvirkning blir skjevfordelt. Dette kan gå utover kvaliteten, integriteten og objektiviteten av felles kompetanseutvikling på samvirkerelaterte områder. En slik modell fordrer bred deltagelse og fast involvering på alle nivåer, uavhengig av etatseierskap. Lokale øvingsentre bør ideelt sett være driftet i samarbeid mellom nødetatene, og fellesfinansiert ut fra graden av eierskap, og må sees i sammenheng med behovet for øvrige lokale treningsfasiliteter. Politidistriktet ser at dette vil kunne være komplisert. Det bør uansett minimum ligge et krav til den enkelte etat om involvering av de øvrige aktører, og en

Romerike politidistrikt

Politimesteren
Post: Postboks 354, N-2001 Lillestrøm
Besøk: Jonas Lies gate 20

Tlf: 64 84 23 00
Faks: 64 84 20 01
E-post:
post.romerike@politiet.no

Org. nr.:
Giro: 7694.05.07959
www.politi.no

forpliktelse til å bidra inn i andre aktørers øving og kursvirksomhet, når dette anses som påkrevd eller ønskelig.

Politidistriktet støtter synet på at øvelser er nødvendig for å utvikle samvirke, og at øvelser i større grad enn i dag kan ta inn over seg samvirkerelaterte problemstillinger. Det kan med fordel øves mer, men det stilles spørsmål ved kapasiteten innenfor politiet til å kunne delta på, og/eller planlegge/gjennomføre mange øvelser. Øvelser må forventes å være av en viss kvalitet og de må følges opp. Dette er mer ressurskrevende enn man har vært villig til å ta innover seg i dag. I et tverretattlig samarbeid bør det ligge en forventning om god oppfølging av øvelser, slik at ressurser lagt i øvelser anses som vel anvendt.

Læringsutbytte og kvalitet i den enkelte øvelse bør være viktigere enn antall øvelser og omfanget av disse. Uavhengig av antall og størrelse er utbyttet og kvaliteten på øvelser avhengig av at politidistriktene og øvrige samvirkeaktører har tilstrekkelige ressurser avsatt til å planlegge, gjennomføre og følge opp. Dette må være personell som har kompetanse på øvelsesplanlegging/gjennomføring. Det er vår oppfatning at de øvrige nødetatene i mindre grad enn politiet tar eller får ansvaret for å gjennomføre større samvirkeøvelser. Brann og helse øver mye på sine konkrete fagområder, uten de øvrige etater er involvert, og er sjelden øvelseseier i de større samvirkeøvelsene. Det oppfattes som om det har ligget en forventning om at politiet er naturlig øvelseseier i de større samvirkeøvelsene arrangert lokalt. Her bør det for fremtiden utvikles en modell som gjør at ansvaret og belastning blir bedre fordelt.

I denne forbindelse kan det trekkes frem betydningen og verdien av bedre og mer systematisert læring av reelle oppdrag enn hva som er tilfelle i dag. Dette kan gi vel så mye læringsutbytte som øvelser, er kostnadseffektivt og er et område som er dårlig utnyttet i dag, og da spesielt som del av læring samvirkeaktørene i mellom. Modellen for slik erfaringslæring bør være tilnærmet lik for alle nødetatene.

Det støttes at det for gjennomføring av øvelser er behov for en felles nasjonal modell for planlegging og gjennomføring. En slik modell bør ta innover seg rammer for ulike type øvelser, dokumentoppbygging, terminologier, merking og uniformering, rutiner for oppfølging mv, samt felles mandat og føringer for lokalt øvelsesutvalg. I øvelsesutvalgene bør samtlige tre nødetater være fast representert.

For å ha et godt læringsutbytte både på øvelser og etter reelle oppdrag, må det utvikles et felles verktøy for erfaringslæring. Dette må være et verktøy som både forenkler utveksling av erfaringer på tvers av samvirkeaktørene, og som synliggjør ansvar og frister. Systemet må ha en elektronisk plattform, utover e-post korrespondanse.

Politidistriktet har ikke vurdert kostnadsspørsmålene eller ressursbehovene i høringen og har således ingen spesielle kommentarer til dette.

Med hilsen

Bjørn Vandvik

Saksbehandler: **Svenn Kjetil Ryen**
hovedplanlegger

Politidirektoratet
Postboks 8051, Dep.
0031 Oslo

Oslo Police District

Deres referanse:
E-post av 1.9.15

Vår referanse:
201506402-2

Sted, dato
Oslo, 23.10.15

MULIGHETSSTUDIEN – HØRINGSSVAR FRA OSLO POLITIDISTRIKT

Innledende kommentarer

Oslo politidistrikt slutter seg helt klart til hovedanbefalingene fra arbeidsgruppen i Mulighetsstudien. Vi mener at en felles plattform og mer likeverdige prosedyrer gjeldene for hele landet vil være med på å kvalitetssikre samvirke blant beredskapsaktørene og at det vil gjøre oss mer enhetlige og robuste ved å forankre et overordnet ansvar for samvirke.

Dersom samhandling skal være optimal kreves det at hver enkelt etat øver på sine kjerneoppgaver og er kjent med hvordan eget system skal fungere under større hendelser. Roller, ansvar og fullmakter må være definert og må kunne tas i bruk når slike hendelser skjer (og eksempelvis samvirkeøvelser).

Ved større hendelser/øvelser møtes de forskjellige etatene og skal virke sammen. For at dette skal bli så optimalt som mulig kreves det kjennskap til hverandres organisering, ressurser, kompetanse, kultur, terminologi m.m. I tillegg skal man kjenne sin plass i det totale systemet når en større hendelse oppstår. Ledere fra de forskjellige etatene skal fordele og plassere ansvar for at samarbeidet skal bli så bra som mulig og oppgaven løses på en optimal måte.

Det er positivt at det settes et fokus på viktigheten av samhandling på tvers av etatene og at det foreslås å utvikle ett kompetansesenter hvor man kan møtes på tvers av etatene for kompetanseutvikling innenfor samvirke.

Når det gjelder regionale øvingsentre så er det ingen tvil om at dette vil være et positivt tilskudd for å kunne øve samhandling på tvers av etatene. Vi ser for oss noen kriterier som vi mener bør være tilstede når man tenker på etablering av slike sentre. Disse kommenteres under anbefalingen under.

Kommentarer knyttet til anbefalingene

Formalisering og forankring av overordnet ansvar for samvirke

OSLO POLITIDISTRIKT

900 Politimesteren
Post: Postboks 8101 Dep, 0032 Oslo
Besøk: Grønlandsleiret 44, 0032 Oslo

Telefon: (+47) 22 66 90 50 / 02 800
Telefaks: (+47) 22 66 87 22
E-post: post.oslo@politiet.no

Org. nr: 961 398 142 mva
Postgiro/bankgiro: 7694.05.08319
www.politi.no/oslo

For å få til en felles overbygging og koordinering av samvirke er det viktig at ansvaret formaliseres på nasjonalt nivå. Det må legges til rette for en robust og helhetlig struktur for planlegging, ledelse og gjennomføring av tiltak for økt samvirke blant beredskapsaktørene. Den enkelte etat må ivareta sitt ansvar samtidig som evnen til å koordinere de nasjonale ressursene blir bedre.

Etablering av et nasjonalt tverrfaglig kompetansesenter for samvirke

Vi mener at en mest mulig ensartet og funksjonell opplæring innenfor samvirke med fokus på rolleavklaringer, forståelse for hverandres arbeidsmetoder, plassering/fordeling av ansvar, tenke helhetlig og lage gode rutiner for samarbeid under større hendelser vil gi stor gevinst for nødetatene og deres samarbeidspartnere. Vi ser mange fordeler ved å få til et tverrfaglig arbeidsmiljø som kan jobbe med arbeidsmåter, se hvor skoen trykker i forhold til samarbeidsutfordringer og som kan tilrettelegge for trening og øvelser for å styrke felles kompetanse på området. Et slikt miljø vil også kunne bidra til kunnskapsdeling og erfaringsoverføring på tvers av distrikter. Fagmiljøet må ha tilstrekkelig kapasitet til å skape og bevare et fagmiljø. Funksjonene må også kunne dra veksel på og virke sammen med de lokale ressurspersonene i de forskjellige driftsområdene der produksjonen foregår.

Etablering av to regionale øvings og kompetansesentre for samvirke

Det er en naturlig at det opprettes regionale øvingsentre hvor man kan praktisere opplæring og videreutvikling av samvirketrening. Det vil være en stor fordel med plassering slik at det vil være enkelt tilgang fra hele landet, gjerne i nærheten av en flyplass. Sentral plassering vil gjøre det lettere å få tilgang til instruktører og annen relevant kompetanse fra både inn og utland. Sentrene bør ha fasiliteter og lokaliteter gode og store nok til å romme deltakere over tid. Det må være ett sted som folk ønsker seg til for å trene/må ha potensiale for å bli brukt.

For øvrig viser vi til rapport om "treningsfasiliteter" av POD.

Bedre og systematisk utnyttelse av eksisterende lokal øvingsentre

Lokaliteter og andre forhold som betinger god samvirketrening må identifiseres som utfordring dersom det er mangler på området og det må arbeides systematisk for å møte disse. Flere distrikter har i dag gode øvingsentre som ganske sikkert kan romme samvirkeøvelser mellom nødetatene lokalt. Et velfungerende fagmiljø vil kunne dra nytte av etablerte treningsfasiliteter i distriktene.

Styrking av Hovedredningssentralens tilsyn og veiledning av de lokale redningssentralene

Dette mener vi er ivaretatt gjennom Organisasjonsplan for redningstjenesten som trer i kraft 2.11.15. Det forutsettes at Hovedredningssentralene gis ressurser for gjennomføring av tilsyn og veiledning.

Økonomi

Politidistriktene er pålagt å gjennomføre to årlige fullskalaøvelser som forutsettes dekket innenfor tildelt rammebevilgning.

Politidirektoratet har to årlige øvelser som legges til valgt politidistrikt, Øvelse TYR (antiterror) og Øvelse LIV (redningsøvelse).

Vi ser det som naturlig at det også avsettes økonomiske rammer ikke bare til drift av regionale øvingssentre, men også til de lokale øvingssentrene og til gjennomføring av årlige samvirkeøvelser. Uten tilstrekkelig finansiering, ser vi faren for at drift av slike sentre og samvirkeøvelser lett kan bli en kamp om de helhetlige ressursene i etaten.

Mulighetsstudien sier heller ikke noe om hvem som skal eie de lokale øvingssentrene, om det skal være en etat eller et spleiselag mellom nødetatene, Forsvaret, kommunene eller andre aktører.

Øvrige innspill

Selv om det på de overordnede nivåene er klare mål og ambisjoner for samvirke, så vil hovedansvaret for gjennomføring av ambisjonen om bedre samvirke på de ulike nivåene, ligge hos hver enkelt virksomhet. Vi mener at de lokale fagmiljøene må styrkes/etableres og at det må jobbes systematisk med samvirke. Kultur og holdninger er påpekt i mange rapporter tidligere som noen av utfordringene for tverrsektorielt samarbeid. For å ha mulighet til å gjøre noe med dette, så må det ha en sentral plass i hverdagen og utvikles over tid. Dette må prioriteres samtidig som tiltakene nevnt over vil stimulere til økt samhandling.

Som det flere ganger blir nevnt i mulighetsstudien så er "effekten og verdien av samvirkeøvelser størst i lokalmiljøet, i nærhet til arbeidssted og med deltakelse fra det personellet som skal håndtere situasjonen i reelle hendelser". En god lokal beredskap underbygger en god regional og nasjonal beredskap.

Det finnes distrikter i dag som har gode rutiner på lokale samvirketreninger og som ser gode effekter av dette både på treningene og når reelle hendelser skjer. Her er det mange erfaringer å hente som må komme til nytte inn i regionale og nasjonale fagmiljøer.

I mange distrikter er det de lokale instruktørene som sitter på initiativet og som er pådrivere for å få til både fasiliteter og kultur for trening og utvikling. Dersom det lokalt satses på fagpersoner i de forskjellige etatene og det på den måten dannes tverrsektorielle fagmiljøer så vil dette være en god start i forhold til for eksempel å kunne hente inn erfaringer og besøke nærliggende distrikter som kanskje allerede har etablert gode rutiner for samvirketreninger.

Med hilsen

Hans Sverre Sjøvold

POLITIET

Politidirektoratet

Deres referanse:

Vår referanse

Dato 26.10.2015

U. off, jf. Offl. §14

Innspill til Høringssvar:

Mulighetsstudien – vurdering av nasjonale og regionale øvings- og kompetansesentre for økt samvirke blant beredskapsaktørene.

Anbefalt struktur for å videreutvikle samvirket mellom nødetatene bifalles i stor grad. God rolleforståelse, trening av egne oppgaver, samarbeid og felles øvelser er sentralt i denne utviklingen.

Som et supplement til fokus på klimarelaterte hendelser og terror bes det om at aspektet nye globale utfordringer og økt immigrasjon får et noe større fokus enn det ser ut til å ha. Og at dette tas med under utvikling av opplegg for samtrening og kompetanseutvikling for beredskapsaktørene.

Å legge nasjonalt, tverrfaglig kompetansesenter for samvirke til Politihøgskolen synes fornuftig all den tid både ledelse av redningsoppdrag og ledelse i en ulykkes-/katastrofesituasjon tilligger politiets ansvar og oppgaver.

Det stilles imidlertid spørsmål om muligheten til å få enhetlighet ved å etablere flere regionale øvings og kompetansesentre for samvirke. All den tid begge de foreslåtte alternativene ligger på Østlandet fremheves Eggemoens potensiale som felles øvings- og kompetansesenter. Ved å samle all øvingsaktivitet til et sted vil man i større grad oppnå enhetlig opplæring, og vil ha bedre mulighet for gjennomgående erfaringslæring. I tillegg antas det kostnadseffektivt med samling av kompetanse og ressurser på ett sted.

Eggemoen har store utbyggingsmuligheter, og eier har både ressurser til og interesse av å etablere øvings og kompetansesenter på området, skreddersydd beredskapsaktørenes ønsker og behov. Ved etablering av et nytt senter antas det i tillegg at det, i større grad enn ved å benytte allerede eksisterende lokasjoner, kan bygges ut for å imøtekomme fremtidige utfordringer.

På Eggemoen kan det i tillegg dras veksler på etablert tverrfaglig samarbeid i området. Området ligger gunstig til i forhold til både hovedstad og hovedflyplass, velegnet for tilførsel av nødvendig spesialkompetanse. Området har store områder som er egnet for trening uten innsyn, og det ligger det også godt til rette for både sjo-, elv-, fjell-, sommer- og vinterøvelser.

Effekten og verdien av samvirkeøvelser er størst i lokalmiljøet. Det er viktig å knytte til seg lokale instruktører og ressurspersoner som kan bidra til å holde motivasjonen for videreutvikling av lokalt samvirke oppe.

Både Eggemoen og Torpomoen er velegnet som lokale øvingssentre med nærhet til beredskapsaktorenes arbeidssted og aksjonsområde. Begge steder tilgang til kompetente instruktører. Behovet for vikarer ved å opprettholde beredskapsvevnet til de som over blir betraktelig mindre enn om øvelsene foregår utenfor eget aksjonsområde.

På begge steder ligger det til rette for forlegning, nødvendig forpleining og anen ønsket fasilitering. På begge steder er det også rom for større øvelser og scenarioer, og helikopterlandingsplass.

Med vennlig hilsen

Sissel Hammer

Saksbehandler: Inger K. F. Væråmoen/pob,

Kopi: June Kristin Bellika

POLITIET
ROGALAND POLITIDISTRIKT

POLITIDIREKTORATET	
29 OKT. 2015	
Arkivkode	008
15/3010	2

Politidirektoratet
Politifagavdelingen/juridisk utredningsseksjon

ROGALAND POLICE DISTRICT

Postboks 8051 Dep
0031 Oslo

MOTTATT

Deres referanse:
June Kristin Bellika

Vår referanse:
201503153-2

Sted, Dato
Stavanger, 28.10.2015

Innspill fra Rogaland politidistrikt til "Høring – Mulighetsstudien – vurdering av nasjonale og regionale øvings- og kompetansesentre for økt samvirke blant beredskapsaktørene"

Viser til brev av 17. august 2015 fra Justis- og beredskapsdepartementet hvor Mulighetsstudien er sendt på høring. Viser også til e-post datert 1. september hvor politidistriktene inviteres til å komme med merknader til høringen.

I Rogaland har nødetatene, Universitetet i Stavanger, Høgskolen Stord/Haugesund, Fylkesmannen og Rogaland fylkeskommune utarbeidet en felles overordnet strategi på feltet samfunnssikkerhet og beredskap - "*Samfunnssikkerhet i framtiden – samvirkestrategi for styrking av samfunnssikkerhetsmiljøet i Sørvest*".

Strategidokumentet vil utgjøre fundamentet for et videre og forsterket samvirke som skal sikre at regionen er best mulig rustet i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering. Strategien erstatter ikke den enkelte institusjons interne strategi- og planarbeid. Den er et supplement til allerede eksisterende strategier og planer på området, og fungerer som en brobygger og lim mellom virksomhetene. Strategien ble vedtatt av Fylkestinget i Rogaland den 20. oktober 2015 og følger vedlagt. Vi ber om at strategien blir vektlagt i høringen.

I Rogaland politidistrikt har vi stort fokus på samvirke. Samfunnssikkerhetssenteret i Rogaland (SASIRO) er et naturlig møtested for felles aktivitet. Foruten nødetatene, brukes senteret også av samvirkeaktører som Sivilforsvaret, Heimevernet, Hovedredningssentralen, kommunene, frivillige (FORF), osv. Senteret brukes til separate øvelser, samvirkeøvelser, "tabletop" øvelser, kurs og konferanser. SASIRO brukes også av andre samarbeidspartnere som private virksomheter, videregående skoler, Høgskolen Stord/Haugesund (HSH) og Universitetet i Stavanger (UIS).

Rogaland brann- og redning har sitt øvingsområde ved SASIRO. Politiet har ikke tilsvarende lokaliteter. Behovet for øvingsfasiliteter som øvingshus og skytebaner er stort og prekært. Området har potensiale i seg til å etablere det nødvendige.

Slik vi ser det, er forslaget i Mulighetsstudien om to regionale senter snevert. Strategien synliggjør hvorfor. I vår region er utfordringene så store at vi trenger et senter her. Med

mange forskjellige utfordringer, etater og virksomheter som skal kjenne hverandre, er det avgjørende med lokal kapasitet både på det praktiske og akademiske plan. I vår region har vi flere store virksomheter innenfor olje og gas industrien. I tillegg er det et stort antall underleverandører innenfor samme bransje. Mye transport av farlig gods på vei. Lange undersjøiske tunneller gir oss også utfordringer og flere er under bygging.

Det er svært viktig for oss som beredskapsaktører at vi kan samarbeide tett med akademia (universitet og høyskoler – UIS og HSH). Det beriker vår evne til å ivareta samfunnssikkerheten og vår evne til å lære av erfaring og planlegge godt sammen med andre.

Lokale senter er en selvfølge og bør plasseres strategisk i de nye politidistriktene slik at målgruppen (bl.a. mannskaper som skal øves) får kort reiseavstand.

Rogaland brann og redning IKS (RBR) vil fremme forslag om at SASIRO blir et regionalt øvingssenter for beredskap på Sør-Vestlandet og et nasjonalt øvingssenter for tunellsikkerhet. Rogaland politidistrikt støtter dette forslaget.

Rogaland politidistrikt vil fremme Geir Sverre Braut, seniorrådgiver ved Stavanger Universitetssykehus, og professor II i samfunnssikkerhet ved UIS og i helsefag ved Høgskolen Stord/Haugesund, som deltaker i arbeidsgruppen som vil få i oppgave å vurdere høringsinnspillene. Braut har tidligere vært assisterende direktør i Statens helsetilsyn og fylkeslege i Rogaland. Han vil være en god representant både for det etablerte utdanningsmiljøet, den kommunale beredskapen og nødetatene. Vi ber Politidirektoratet om å fremme forslaget for Justisdepartementet.

Med hilsen

Geiril Våland
Visepolitimester

Saksbehandler:
Dagfinn Mong
Politioverbetjent

Vedlegg:
Samfunnssikkerhet i framtiden – samvirkestrategi for styrking av samfunnssikkerhetsmiljøet i Sørvest (2016-2019)

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

ØSTFOLD POLICE DISTRICT

**Unntatt offentlighet,
Offl. 15.1**

Deres referanse:

Vår referanse:
201504266-2 008

Sted, Dato
Grålum, 30.10.2015

HØRING - MULIGHETSSTUDIEN - VURDERING AV NASJONALE OG REGIONALE ØVINGS- OG KOMPETANSESENTRER FOR ØKT SAMVIRKE BLANT BEREDSKAPSAKTØRENE

I det store antall hendelser hvor nødetatene samvirker, opplever ØPD at samarbeidet fungerer tilfredsstillende på taktisk og operasjonelt nivå. Mange medarbeidere har etter hvert blitt godt kjent med hverandre etter mange års samarbeid. ØPD er likevel positiv til at samhandling mellom nødetater får større oppmerksomhet i utdanningen av personell i nødetatene.

For ekstreme hendelser har POD, H.dir og DSB utviklet og etablert samhandlingskonseptet PLIVO. Konseptet øves og trenes i nærmiljøene hvor nødetatene samhandler i det daglige.

Øving og trening i eget nærområde er i overensstemmelse med likhets- og nærhetsprinsippet. Det er en fordel å øve sammen med dem man kan møte i en reell situasjon og i de samme omgivelsene man kan forvente å måtte samhandle.

Arbeidsgruppen beskriver samordning som komplekst med mange aktører. ØPD kan forstå at det kan fortone seg slik sett i et fugleperspektiv. Lokalt framstår aktørbildet og samvirkeprosessene på livreddende nivå som tydelig og avklart. Vi vet hvem vi samhandler med, har etablert gode rutiner og vet også hvor vi kan etterspørre bistand fra blant annet Forsvaret. Arbeidsgruppens påstand om hvor komplekst samhandlingsmønsteret er må nyanseres.

Å fastsette realistiske mål for evaluering av reelle hendelser og øvelser er utfordrende. Det har vist seg å være reell fare for at det i ettertid fastsettes faglige eller politiske mål som ikke var premiss eller forutsetning for krisehåndteringen i forkant. Kompetansesentra bør sikre at samvirke utvikles etter fremtidsmål og visjoner samtidig som den konkrete hendelsen evalueres iht gjeldende forutsetninger.

Svakheter i evalueringsmetodikken kan bidra til at erfaringslæring mer blir en kamp om sannheten og ressursene. Evaluatorene kan bli utnyttet og bli et middel som aktørene bruker for å nå sine mål eller politiske agenda.

Om noen av arbeidsgruppens forslag

Østfold pd støtter forslaget om at det etableres et kompetansesenter som innhenter, vurderer, videreutvikler og videreformidler beste praksis for samhandling mellom nødetatene, ref likevel merknadene foran. Kompetansesenteret bør kjenne spillprosessene etter uønskede hendelser.

ØPD er enig med arbeidsgruppen i at øving og trening bør foregå i lokalmiljøene og mellom de aktørene som til daglig samvirker i små og store uønskede hendelser. Mange steder er samhandlingen så regelmessig at samhandlingsmønsteret videreutvikles fortløpende.

Arbeidsgruppen mener at et formelt, overordnet, koordinerende ansvar for samvirke bør tydeliggjøres på nasjonalt nivå, og at Justis- og beredskapsdepartementet skal ta den rollen. ØPD ser at sektoransvaret mellom departementene kan vanskeliggjøre et slikt ansvar og tillater å anbefale at JD i stedet tar en koordinerende pådriverrolle for samhandling mellom berørte departementer. I så tilfelle vil det være naturlig at Politidirektoratet blir ansvarlig direktorat under JD og PHS blir kompetansesenter.

Arbeidsgruppen etterlater et inntrykk av at nødetatenes kompetansemiljøer er små og lite kompetente. Dette er et inntrykk vi ikke kjenner oss igjen i. Tvert i mot opplever vi at både politiet og de øvrige nødetatene har høy kompetanse og moderne utstyr. Vi har et kompetent korps av nødetater som samhandler godt på det jevne. Kulturen og samhandlingen framstår som proaktiv og løsningsorientert når nødetatene møtes og samhandler.

Det kan være verd å nevne at brannsentralene i løpet av få år vil være samlokalisert vegg-i-vegg med politiets operasjonssentraler og at dette i seg selv vil kunne bidra til forbedret samhandling i akutte situasjoner.

Arbeidsgruppen blir noen steder overraskende detaljerte i sin framstilling. På s. 39 fremmes relativt detaljerte forslag blant annet om hvorvidt innsatsledelse mv., skal sertifiseres og om studier skal underlegges studiepoeng eller ei.

ØPD vil advare mot å øke byråkratiserende trekk i samvirket mellom nødetatene. I politiet vil førstemann på stedet være innsatsleder. Dersom hendelsen er av noe størrelse og/eller kompleksitet vil en erfaren og utdannet innsatsleder få ansvaret med å avløse førstemann og deretter lede og å koordinere innsatsområdet.

I store deler av Norge vil det akutte og livreddende arbeidet være avhengig av at første innsatsmannskaper på stedet vet hva de skal gjøre og at det gis rom for skjønnsmessige vurderinger av situasjonen. Faglig skjønn må anerkjennes og grensesnittet mellom standardoperasjonsprosedyrer og innslaget av skjønn må balanseres på en fornuftig måte.

Med hilsen

Jon Steven Hasseldal
politimester

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:
Jan Erik Haugland
seksjonssjef
Telefon: 99207743

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

NORWEGIAN POLICE UNIVERSITY COLLEGE

Deres referanse:

Vår referanse:
2015/01092-5 008

Sted, Dato
Oslo, 9.11.2015

HØRINGSSVAR - MULIGHETSSTUDIEN - VURDERING AV NASJONALE OG REGIONALE ØVINGS- OG KOMPETANSESENTRER FOR ØKT SAMVIRKE BLANT BEREDSKAPSAKTØRENE

Det vises til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet 19. august 2015 om utsendelse av rapporten «Mulighetsstudien Vurdering av nasjonale og regionale øvings- og kompetansesentre» på høring. Rapporten er utarbeidet av en arbeidsgruppe ledet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Politidirektoratet har i e-post 1. september s.å. bedt om at Politihøgskolens innspill sendes via dem. Vil vi i den forbindelse vise til korrespondanse med rådgiver June Bellika og takke for at vi fikk noe utvidet svarfrist. Nedenfor følger Politihøgskolens høringsuttalelse.

Mulighetsstudien skulle kartlegge status og fremtidige behov for felles øvinger og kompetanse, herunder om det skal opprettes ett eller flere sentre for beredskapsaktører. Målsettingen er å videreutvikle samvirket mellom nødetatene, politi, brann- og redningsetaten og helsetjenestens beredskap, dvs. fastlege, legevakt, pleie- og omsorgstjeneste (AMK- og legevaktssentral), bil-, båt- og luftambulansetjeneste.

Rapportens anbefalinger

Rapporten påpeker at samvirke er et komplekst område. Det totale beredskapsbildet kjennetegnes ved at det er mange aktører som ivaretar ulike deler av beredskapen. Kartleggingen har vist at beredskapen er organisert i små enheter med begrenset kapasitet og kompetanse. Dagens beredskapsorganisering utfordrer følgelig både samvirke og samhandling. Det påpekes at det vil være nødvendig med en rekke tiltak for å bedre helhetlig samarbeid og samvirke som ledd i en mer effektiv krisehåndtering. Det er behov for et tydeligere og mer målrettet tverretatlig samarbeid og fagutvikling enn de etatsspesifikke utdanningene og samvirkekursene. Det er videre behov for en samordning og standardisering av begreper som implementeres i de ulike etatene. Aktørene må også trenes både på egen rolle og på samarbeid. God rolleforståelse og felles øvelser er sentralt for at samvirke kan foregå effektivt og bidra til å begrense tap og lidelse for de som rammes. De ulike aktørene har ulike ledelsessystemer og disse må være tilstrekkelig kjent av aktørene. For å sikre optimal samhandling fremheves betydningen av opplæring og utdanning på tvers av etatene.

På denne bakgrunn anbefaler rapporten å etablere et nasjonalt, tverrfaglig kompetansesenter for samvirke. Rapporten påpeker at det er nødvendig at politiet tar en sterkere og tydeligere

rolle innenfor samvirke fremover, og arbeidsgruppen foreslår å utvikle Politihøgskolen til å bli et nasjonalt, tverrfaglig nettverks-organisert kompetansesenter for samvirke. Rapporten har videre identifisert behov for et regional, utøvende ledd for å kunne videreutvikle og gjennomføre opplæringsaktiviteter innenfor samvirke, og foreslår etablering av to regionale øvings- og kompetansesentre for dette formål, lagt til eksisterende kompetansesentre i justissektoren (Siviltforsvarets beredskaps- og kompetansesenter og Norges brannskole).

Politihøgskolens vurdering

Politihøgskolen slutter opp om det identifiserte behovet for å styrke samvirkeevnen til beredskapsaktørene. Samvirke handler om utnyttelse av aktørers kompetanse og kapasitet, samt samhandling og koordinering av ressurser for å sikre best mulig total oversikt og styring. Dersom innsatspersonell skal samhandle optimalt på et skadested, er det behov for opplæring og utdanning på tvers av etatene. Sett i lys av politilovens § 27 *Ulykker og katastrofesituasjoner* som gir politiet en lovpålagt ledende rolle innen redningstjenesten, er det naturlig at politiet tar en sterkere og tydeligere rolle. Når det gjelder anbefalingen om et nasjonalt, tverrfaglig kompetansesenter for samvirke, redegjøres det under rapportens punkt 6.2 *Etablering av et nasjonalt tverrfaglig kompetansesenter for samvirke* nærmere for hva man mener med et slikt kompetansesenter, samt de områdene senteret bør få et særskilt ansvar for. Det skisseres en nettverksbasert organisasjonsmåte og det foreslås ulike tilknytningsformer for fagkompetansen/ansatte. I tillegg til de 13 ansvarsområdene som er opplistet, skal kompetansesenteret utvikles til å få en nasjonal, tydelig og rådgivende rolle innen kompetanse og øving mellom beredskapsaktørene (2015:43). Senteret skal ha en samordnende funksjon og skal ikke fatte beslutninger som et overordnet forvaltningsorgan.

Når det gjelder anbefalingen om at å legge et nasjonalt, tverrfaglig kompetansesenter for samvirke til Politihøgskolen, begrunnes dette bl.a. med at Politihøgskolens krav til kvalitetssikringssystemer gjennom NOKUT, vil bidra til å sikre god kvalitet på planlegging og gjennomføring av de ulike oppgavene innenfor samvirke. Det forutsettes at de andre etatene, inkludert Hovedredningssentralene, bidrar med faglige ressurser, slik at kompetansesenteret fremstår som fullt ut tverrfaglig og tverretattlig.

Kompetansesenteret, slik beskrevet overfor, er et omfattende senter. Politihøgskolen er av den oppfatning at det er naturlig at ansvaret for å etablere et eventuelt nasjonalt tverrfaglig kompetansesenter for samvirke legges til Politihøgskolen. Høgskolen er den sentrale utdanningsinstitusjonen for politietaten/i justissektoren, har et etablert og godt samarbeid med Hovedredningssentralen, og et kompetent fagmiljø innen samvirke med nevnte aktører. Men det er utfordringer knyttet til dette forslaget. Politihøgskolen befinner seg i en prekær situasjon med tanke på økonomi, lokaler og kapasitetsutfordringer.

Rapporten nevner at det er knyttet usikkerhet til dimensjonering av et nasjonalt, tverrfaglig kompetansesenter for samvirke. I første omgang anbefales å foreta ansettelser i regi av Politihøgskolen (4 heltidsårsverk). Det er også behov for økning i årsverkrammen i den enkelte etat. I oppstartsfasen skisseres behov for kontorer og møterom, og det legges til grunn at i hvert fall møterom kan ivaretas av eksisterende bygningsmasse.

Dersom Politihøgskolen skulle fått ansvaret for et slikt nasjonalt tverrfaglig kompetansesenter for samvirke, ville det vært naturlig å legge dette til Justissektorens kurs- og øvingscenter i Stavern. Det lar seg ikke gjennomføre. Kapasiteten er per i dag sprengt og ikke tilstrekkelig til å imøtekomme Politihøgskolens (egne) behov for trenings- og øvingsfasiliteter. Enkelte fasiliteter må Politihøgskolen leie utenfor eksisterende bygningsmasse på kurs- og

øvingssenteret. Kapasiteten på øvrige fasiliteter (overnatting, bespisning og klasserom) er heller ikke tilstrekkelig med tanke på de aktivitetene som rapporten beskriver.

Dersom Politihøgskolen skulle få ansvaret for et slikt kompetansesenter, forutsetter vi at det *ikke* legges til grunn at det skal gjøres innenfor gjeldende budsjetttrammer. Politihøgskolen forutsetter at dersom Politihøgskolen skal kunne påta seg en slik rolle med de nye oppgavene og det ansvaret det medfører, *må* det følges av nye ressurser. Til dette vil vi også bemerke at Politihøgskolen ikke har gjennomgått estimatet over de årlige kostnader som må tilføres senteret, som fremgår av rapportens side 46. De økonomiske og administrative konsekvensene som følger av en ev. etablering av et nasjonalt tverrfaglig kompetansesenter for samvirke, må kvalitetssikres, ev. utredes på nytt.

Avslutningsvis vil vi minne om Politihøgskolens kapasitetsutfordringer nevnt over. Ved en eventuell etablering av et kompetansesenter og/eller regionale øvings- og kompetansesentre, og tildeling av ansvaret for førstnevnte til Politihøgskolen, vil Politihøgskolen understreke at vi anser det å være av avgjørende betydning, at dette ikke går på bekostning av dagens bachelorutdanning og etter- og videreutdanning.

Med hilsen

Nina Skarpenes
rektor/sjef Politihøgskolen

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandlere:

Christopher Carlsen, telefon: 23 19 98 05

Per-Ludvik Kjendlie, telefon: 33 20 60 66

Jorunn Lindholt, telefon: 23 19 97 92

Eirik Rosø, telefon: 23 19 98 47